Raadsvoorstel

Begroting, werkplannen, rapportages en jaarstukken 2027 Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)

Aan : de gemeenteraad
Van : College van B&W
Datum :
Portefeuillehouder: :
Zaaknummer : 1169430

Publiekssamenvatting

De ontwerpbegroting 2027 en de ontwerp-meerjarenbegroting 2028-2030 van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) zijn overeenkomstig de overeengekomen kaders opgesteld. De raad constateert dat de begroting technisch sluitend is en ziet daarbij aandachtspunten ten aanzien van de structurele en toekomstgerichte onderbouwing. De raad nodigt ODWH uit om bij de volgende begrotingscyclus de in de zienswijze benoemde punten verder uit te werken en te concretiseren.

Voorgesteld besluit

I. De bijgevoegde zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 van de Omgevingsdienst West-Holland vast te stellen.

Inleiding

De Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) heeft de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 vastgesteld en deze, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, voor zienswijzen aan de deelnemende gemeenten aangeboden (DB 20260413, agendapunt 5a).

De raad van Noordwijk wordt voorgesteld een zienswijze vast te stellen waarin aandacht wordt gevraagd voor de structurele financiële houdbaarheid van de begroting en de gevolgen voor de deelnemers.

Argument(en) per beslispunt

Beslispunt I: De bijgevoegde zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 van de Omgevingsdienst West-Holland vast te stellen

Argumenten

De Omgevingsdienst West-Holland heeft de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 aangeboden (DB 20260413, agendapunt 5a). De begroting is formeel sluitend, maar dit wordt bereikt door inzet van incidentele middelen en reserves. Structurele financiële knelpunten, waaronder de taakstelling van 6%, het structurele dekkingsverlies door de ontvlechting van de bouwtaken Noordwijk en negatieve structurele exploitatieruimte, zijn nog niet duurzaam opgelost.

Het college stelt voor om in te stemmen met de ontwerpbegroting maar in de zienswijze de ODWH op te roepen om te komen tot een structureel financieel gezonde begroting en een realistische doorvertaling van autonome taakontwikkelingen.

1.1 Structurele taakstelling is niet structureel ingevuld
De taakstelling van 6% is in de begroting 2027 verwerkt via het uurtarief, maar het daaruit voortvloeiende tekort wordt volledig gedekt uit de bestemmingsreserve taakstelling. Daarmee ontbreekt een structurele invulling, terwijl de reserve in 2027 wordt uitgeput.

1.2 Begroting is formeel sluitend, maar financieel kwetsbaar
De begroting en meerjarenraming zijn alleen sluitend door inzet van incidentele middelen (reserves en frictievergoeding). De structurele exploitatieruimte blijft fors negatief, wat wijst op een niet-duurzame financiële positie.

1.3 Ontvlechting bouwtaken Noordwijk leidt tot structureel probleem
Het wegvallen van de bouwtaken veroorzaakt een structurele dekkingsverlies. Dit wordt tijdelijk gecompenseerd via een incidentele vergoeding, maar een structurele oplossing ontbreekt.

1.4 Autonome taakgroei onvoldoende verwerkt
Nieuwe wettelijke verplichtingen (o.a. strengere asbestregels, energieprestatie van gebouwen EPBD IV, enz) leiden tot structurele taak- en capaciteitsuitbreiding, terwijl de meerjarenraming op dit moment uitgaat van een ongewijzigd takenpakket. Op korte termijn gaan de deelnemende gemeenten en het bestuur van de ODWH om te tafel om afspraken te maken over deze extra werkzaamheden. Deze zullen dan worden opgenomen in de begrotingscyclus 2027-2028.

1.5 Bijdrage gemeente Noordwijk in verhouding tot andere deelnemers
Uit de ontwerpbegroting blijkt dat de bijdrage van de gemeente Noordwijk, ondanks het vervallen van de uitvoering van de VTH-Bouwtaken door de ODWH per 1 januari 2027, relatief hoger ligt ten opzichte van andere deelnemende gemeenten.

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de uitvoering van de VTH-Bouwtaken – behoudens de specialistische advisering op diverse inhoudelijke onderwerpen, waaronder onder andere ecologie, asbest, bodem en Bibob – binnen de gemeente Noordwijk belegd. Er wordt hiermee uitvoering gegeven aan het besluit van de raad van 19 december 2024.

In de begroting 2027 is voor deze specialistische adviesactiviteiten, op basis van ervaringscijfers, een raming opgenomen van circa 4.500 uur. Deze raming betreft een globale inschatting en wordt nader uitgewerkt in de gesprekken over de werkplannen 2027, die eind 2026 plaatsvinden. Eventuele bijstellingen worden verwerkt via een begrotingswijziging.

Uit nadere analyse blijkt dat een belangrijk deel van deze extra advies uren is toe te rekenen aan:

- afwijkingen van regels uit het bestemmingsplan (circa 30%);
- Bibob-werkzaamheden (800 uur) (circa 20%).

Deze werkzaamheden worden voor andere deelnemers in mindere mate of niet door de Omgevingsdienst uitgevoerd, omdat zij bepaalde taken nog (deels) zelfstandig uitvoeren, of elders belegd hebben, zoals ecologische advisering en RO-advies (bodem, ecologie, asbest). Hierdoor is een één-op-één vergelijking van het aantal advies uren tussen deelnemers niet representatief.

De relatief hogere bijdrage van Noordwijk is daarmee inhoudelijk verklaarbaar en vloeit voort uit de keuze om de specialistische adviestaak bij de Omgevingsdienst te beleggen.

Voorgesteld wordt om de begrote advies uren vooralsnog ongewijzigd te laten en dit onderwerp te betrekken bij de besprekingen van de werkplannen 2027. Dit sluit aan bij de verdere inrichting van de gemeentelijke organisatie voor de bouwtaken en biedt ruimte om, mede op basis van de bestuurlijke brief over de achterblijvende taken, tot een nadere en gezamenlijke duiding te komen. De uitkomsten worden indien nodig via de 1e begrotingswijziging 2027 verwerkt.

Kanttekeningen/Risicofactor(en)

1.1. De zienswijze is niet juridisch bindend; het algemeen bestuur kan gemotiveerd afwijken.

Financiën

Het indienen van deze zienswijze heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Op middellange termijn kan het echter bijdragen aan het beperken van risico's op toekomstige lastenverzwaring voor de gemeente Noordwijk.

Een deel van de kosten die samenhangen met de adviesactiviteiten binnen de VTH-taken kan worden doorbelast via leges aan aanvragers. Dit biedt mogelijkheden om een deel van deze kosten te verhalen, afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en de juridische kaders van het legesstelsel. De kosten die mogen worden doorbelast in de leges worden bij het opstellen van de Legesverordening 2027 plus bijbehorende legestabel meegenomen

Vervolg

Actie	Planning
Na vaststelling wordt de zienswijze schriftelijk toegezonden aan het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West Holland.	z.s.m.
De raad wordt geïnformeerd over de reactie van de Omgevingsdienst West Holland op de Noordwijkse zienswijze en over de wijze waarop deze is verwerkt in de definitieve begroting.	na vaststelling begroting

Bijlage(n)

A. Raadsbesluit zienswijze Begroting 2027 en MJR 2028-2030 Omgevingsdienst West-Holland
B. Zienswijze Begroting 2027 en MJR 2028-2030 Omgevingsdienst West-Holland
C. Begroting 2027 en MJR 2028-2030 ODWH

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier
secretaris

mr. B.B. Schneiders
wnd. burgemeester